

TOPLUMSAL CİNSİYET EŐİTLİĐİ

Dr.ÖĐr.Üyesi Özgür GÜLDÜ

TOPLUMSAL CİNSİYETLE İLGİLİ KURAMLAR-3

KAYNAK: Dökmen, Z. (2010). Toplumsal Cinsiyet - Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Bilişsel Gelişim Kuramı

- Toplumsal cinsiyetin gelişimini açıklarken bilişsel bir yaklaşım sunar.
- Kolberg, bilişsel kavramların öğrenilmesi gibi cinsiyetin de öğrenildiğini ileri sürer.
- Çocuklar bilişsel olarak olgunlaştıklarında kendilerini kadın ya da erkek olarak kategorileştirirler ve cinsel kimlikle, bu kategoriye uygun olduğunu düşündükleri şekilde davranmaya çalışırlar.

Bilişsel Gelişim Kuramı

- Kız olduğunu anlayan bir çocuk kadınsı nesne, etkinlik ve davranışları, erkek olarak tanımlayan bir çocuk da erkeksi nesne, etkinlik ve davranışları tercih etmeye başlar.
- Ödülendirilmek için değil, kendisini kız ya da erkek olarak kimliklediği için cinsiyet rolleri gösterir.

Toplumsal Cinsiyet Şeması Kuramı

- Bem'e göre gelişen çocuk toplumun kadınlık ve erkeklik tanımlarını öğrenir.
- Kadın ve erkek farklılıkları, iş bölümü, kişilik özellikleri vb.
- Çocuk bu yapıları öğrenmekle kalmamakta aynı zamanda her gelen bilgiyi cinsiyetle ilgili bu zengin içeriğe bağlı olarak değerlendirmekte ve özümsemektedir.

Toplumsal Cinsiyet Şeması Kuramı

- Bilgiyi toplumsal cinsiyet şemasına göre işlemekte ve özellikleri «kadınsı» ve «erkeksi» olarak kategorilere ayırmaktadır.
- Kadın, nazik ve bülbül, erkek atılgan ve kartal.
- Kadın ve erkek arasındaki ayrımı vurgulayan bir kültür içinde büyüyen bir çocuklar, kendileri ve diğerlerini, nesnelere ve olayları bu cinsiyet şemasına göre işlemeyi öğreneceklerdir.

Toplumsal Cinsiyet Şeması Kuramı

- Bilgiyi toplumsal cinsiyet şemasına göre işlemekte ve özellikleri «kadınsı» ve «erkeksi» olarak kategorilere ayırmaktadır.
- Kadın, nazik ve bülbül, erkek atılgan ve kartal.
- Kadın ve erkek arasındaki ayrımı vurgulayan bir kültür içinde büyüyen bir çocuklar, kendileri ve diğerlerini, nesnelere ve olayları bu cinsiyet şemasına göre işlemeyi öğreneceklerdir.

Toplumsal Cinsiyet Şeması Kuramı

- Toplumsal cinsiyetin şemasının yaygın olarak kullanılmasının temelinde, toplumun iki cinsiyetin varlığını ve bunlar arasındaki ayrımı ısrarla vurgulamasıdır.
- Toplum bireyin cinsiyetinin yaşamının her anında çok önemli olduğunu ve önemli bir fark yarattığını öğretir.

Toplumsal Cinsiyet Şeması Kuramı

- Androjenlik kavramı: Geleneksel kadınsı ve erkeksi kategorilere bir karşı çıkışın ve insanların hem kadınsı hem de erkeksi olabileceklerini ifade eder.
- Hem kadınsı hem erkeksi özellikleri yüksek düzeyde gösteren kişiler androjen olarak isimlendirilir.
- Bu kişiler hem daha esnek davranabilirler, farklı ortamlarda daha uyumlu cinsiyet rol davranışları sergilerler.
- Kadınsı kadınsılar ve erkeksi erkeksiler, androjen bireylerin tersine, diğer cinsiyete uygun görülen davranışlardan kaçınmakta ve yaptıkları taktirde ise bundan psikolojik rahatsızlık duymaktadırlar.